

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Пощиноє число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і
експедиция «Руслана» під
ч. 1. пл. Домбровского (Хорун-
щини). Експедиция місцева
в Агенції Соколовского в
пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє.—

Рекламації неопечатані є
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надісланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

По парламентарній сесії.

(Δ) Не тільки посольська палата, але й палата вельмож закінчила свої роботи, двері грецької палати на Франценсінгу зачинили ся на довший час, а народні вибранці вернули домів. Отся хвиля мимохіть приневолює глянути хочби побіжно на більш як цілорічну діяльність першої загальним голосованем, волею народу вибраної посольської палати. Колиж споглянемо на добутки сеї діяльності, то треба признати, що великі надії, які покладано загально на сей „народний парламент“, не справили ся зовсім.

Посольські кандидати в своїх промовах заповідали основний перестрій монархії на новітніх підвалинах національної автономії, щоби тим способом положити кінець крайнім змаганням до відокремлення мадярских загорільців, щоби положити підвалини до новітньої культури і народогосподарської політики. Але ставши послами, не здобули ся они на стільки сили і відваги, щоби сі високопарні заміри хоч в дрібній частині зблизити до здійсненя, а „народний парламент“ виявив ті самі позначки внутрішньої недуги, задля яких куріяльний парламент в останніх десятиліттях показав ся немічним

і безплідним. Партийне роздроблене і партийні інтереси перейшли в кров нового парламенту, запанував і в народнім парламенті давний парламентарний розлад і заколот, а в однім лише згоджують ся всі послы, щоби за всяку ціну не допустити до розв'язаня держ. ради і задержати в своїх руках цінні мандати, а се бажане так загально і так горяче, що супроти сего мякне і смирить ся всякий опір, наколи лише міністер-президент погрозить сею можливістю.

Яку вартість має теперішній парламентаризм, виходить ясно з віденської дописи Schlesische Ztg п. з. «Wiener Brief von der Gesetzfabrik». Автор сего листу каже, що треба на власні очі бачити було останнє засіданє палати, щоби впевнитися про вартість законодавчої діяльності і роботи. Послы бігали безнаставно з салі нарад до диетних кас і повертали з банкнотами в жменях знов до салі, не знаючи, над чим і як голосяють, а до того ще переставлене в останній хвилі дневного порядку збільшило сей заколот, так що мало хто знав, над і длячого так голосув. Закони сипали ся, як з млинка, а неописана радість обгорнула всіх, коли президент проголосив: слідує засіданє буде назначене письменною дорогою! Сі чарівні слова

викликали справдешне одушевленє, бо се значить, що за час ферий кождий посол дістане 2400 К, а державний скарб виплатить ні менше, ні більше за той час, лиш дрібничку 15,124.880 корон!

Отак оцінила Schles. Ztg вартість нового парламенту. Але не тільки понижаюча жадоба диет, але й справдешні перегони для захопленя міністерської теки а бодай якогось секційного шефства а бодай гофратовства, що проявляла ся при всякій міністерській пересиленю, викликуванім нераз низкими кормолами і особистою завидливістю, вельми обнижає вартість і вплив парламентаризму. Провідної ідеї, висшої політичної мисли, за якою дармо гляділи державники в останніх десятиліттях куріяльного парламенту, годі добачити також в народнім парламенті. Народний парламент всіх так само на зїздженого коня німецько-чеського спору, і не лише національні і політичні сторонництва, але й соціал-демократи, котрі все величали ся, що мають чудотворний лік на поверненє національної боротьби. Заповіджений так давно язиковий закон не міг не тільки вийти на дневний порядок посольської палати, але не вийшов навіть з ради міністрів.

А так само, як на національнім полі, була держ. рада безплідною і на на-

Боротьба самоуправи руського воєводства з опришками ¹⁾.

Обсяг діланя самоуправи в давних часах був зовсім відмінний, чим нині. І так н. пр. публичне безпеченство, яке лежить нині в цілости в руках центральних органів, належало в давних часах деколи до земської самоуправи.

В Польщі належало публичне безпеченство до обсягу діланя старостів. Але що старости були незвичайно перетяжені ще иншими обовязками, тож ніяк не могли займатися такими справами, як шуқанє, ловленє і в'язненє людей без занятя, свавільників і злочинців. Через те терпіли особливо пограничні землі, які вже й так були наражені на часті набіги кочовників. Протягом, а особливо з кінцем XVI ст. погіршило ся значно положенє тих земель. Наслідком величезного напору Турції на наддунайські землі, елементи, здеморалізовані магометанською

цивілізацією, почали будь то яко збіглиці до руских земель Польщі, будь то нападами на пограничні села, підкопувати безпеченство по сій стороні Карпат, як се вже вчинили у власній землі. Одним словом, небезпеченство зі сторони розбійників, опришків і толгаїв пересунуло ся під кінець XVI ст. від Волощини, Угорщини і Молдавії до границь Польщі.

Очевидно про безпеченство мусіла подбати сама земля. Ся справа становить що раз то частійше дневний порядок соймиків, на яких обдумувано середники, щоби зарадити сему лиху. Але в самих початках і в думці їм не було, щоби постаратися о скріпленє старостинських органів безпеченства, або о зорганізованє власних. До сего дійшло доперва тоді, коли небезпеченство зі сторони громадян куп опришків, стало незвичайно важке. Наразі обмежили ся пограничні землі скороченєм польського процесового поступованя, яке тягнуло ся незвичайно довго, установляючи в справах о злочинство і робунок форум перед старостою і усуваючи зовсім апеляцію, хоч сего не заведено у всіх пограничних руских землях. Сей середник одначе міг мати добрі наслідки лише тоді, колиб земство було відповідно підперло старостинську власть, зрікаючи ся деколи власних привілеїв і тільки тоді можна було погамувати сваволю опришків і злочинців, які нераз находили ся під опікою неодного шляхтича. Під тим зглядом дала приклад перша галицька земля.

Сусідуючи з Поділем з одної, а з другої сторони з Волощиною і гірськими комітатами Угорщини, стала ся галицька земля, впрочім вельми урожайна і густо заселена, прибіжищем всякого рода злочинців і то від найдавніших часів. Звали їх шкідниками або покутськими злодіями, а деякі з них, ще від часів Мухи і Андрія Трушковича, отже від XV ст., були пострахом погранича і предметом дипломатичних пересправ з молдавськими господарями. В 1608 р. забажала галицька шляхта розпочати акцію для зацвєнення безпеченства на власну руку, але що місцевий староста спротивив ся сему, вважаючи се вмішуванєм до привілеїв єго власти, тоді галицька шляхта, одержавши від старости зацвєненє, що він сам буде усмирював розбої, обіцяла поспирати єго в тім, ограничаючи власну юрисдикцію, а скріпляючи старостинську. Доказів на се, як галицька шляхта поспирала старостинську власть, маємо більше й з пізніших літ.

Невдовзі одначе треба було обдумати усе більше рішучі середники, як взаїмний вимір справедливости зглядом злочинців. Треба було подбати про домашню самооборону коштом земства. Галицький соймик з 11. вересня 1656 р. під проводом Петра Куропатви рішив, щоби крім охорони землі перед опришками узброєно на 2 місяці пятьдесят кінних людей під командою ротмістра галицької землі, Александра Сулятицького, який мав дістати в тій цілі 1200 зл. з чопового. Та опри-

¹⁾ Після студії д-ра А. Прохаски: „Samorzząd województwa ruskiego w walce z opryszkami“, Краків 1907, ст. 68 lex. 8°. (Відбитка з розправ Академії Наук. вид. історич.-філософ.) Ся праця цінна тому, що дає уперше загальний, хоч і далеко не зовсім пбний огляд рухів опришківства від найдавніших часів, підчас коли одинока доси праця про опришків проф. Целевича в „Рускій Історич. Бібл.“ т. 19. займає ся лише опришками в 18 ст.
Др. Б. Барвинський.

родогосподарській області. Для поправи тяжких народогосподарських і суспільних відносин, яких все населення домагає ся так голосно, не зробило ся нічого. Безплідні державно-правні, національні і віроісповідні розправи вповняли дорогий час довгої сесії і її діяльність більш як цілорічну. Тимто в почуванню сеї безплідності починають щораз частійше відзивати ся голоси за конечною реформою регуляміну і за утворенням якоїсь „комісії роботи“, котра би пильнувала справдешньої роботи в держ. раді. Всі тверезі уми бачать конечну потребу дійсного у здоровлення парламенту, котрого так певно сподівали ся по загальнім праві виборчим.

А коли широкі верстви населення нашої держави покладали такі надії на „народний парламент“, на послів „з волі народу“ а тепер дійшли по більш як цілорічній сесії до розчаровання, то може ще більші надії на „народний парламент“, на „народних вибранців“ покладав руский нарід, а особливо ті круги рускої суспільности, котрі давним, нечисленним руским посла так різко докоряли, що они не досягнули великих успіхів, а по нових послах сподівали ся незвичайних успіхів. Тимчасом сам орган „Народного Комітету“ заявляє, що „в ідемі замиканні руска суспільність з рускими послами річний білянс парламентарної політики, в котру покладено стільки надій і сподіванок“ і тому накликає, щоби „основно призадуматись над дальшою нашою національною роботою в парламенті і поза парламентом“.

Політичний огляд.

Заграниця.

З Царгороду доносять дивні новини, що там виганяють всіх урядників шпігунів і функціонерів, що відзначали

шки у відповідь на се змовили ся зі своїми товаришами з поза волоскої границі і зібравши ся в великі купи, спустошили і рабували все, що ще в тій землі не було спустошене, здобували замки і брали до неволі шляхту. В тім власне часі зрабували они й пограничну твердиню Снятин та побили і помордували много людей. Намножила ся така маса опришків, каже галицька шляхта о соймиковій ухвалі (26. червня 1657), що годі безпечно переїхати з села до села, а як відійдемо на загальне ополчене (rospolite ruszenie), то можемо стратити й твердиню Галич, одиноку для нас охорону, що може дати повід до бунту і край довести до руїни“. Для того ухвалено виставити дві хоругви по козацьки, кожду по 20 коний, на три місяці під проводом ротмістрів Войтіха Беньовського і Николая Баворовського. Також для охорони теребовельського повіту, який цілий час був в небезпеці, ухвалено сто прецидьяльних коний. В 1660-тих рр. вислав король навіть пограничні комісії, але їх діяльність скінчила ся на нічім, бо селяни мармароского комітату так зле з ними поводити ся, що польські комісарі зірвали пересправи.

(Дальше буде).

ся ненавистію до всяких ліберальних і конституційних змагань за часів абсолютизму. Молодотурки домагають ся, щоби султан усунув зі свого оточення двох шамбелянів Рагіба і Мегмеда Черкеса та міністра маринарки Гакана-Рахміда. Урядники, що піддержували давну систему, самі старають ся вправді утікати за границю, але всіх границь стережуть молодотурецкі агенти, котрі їх вилловлюють і арештують. Молодотурки є невдоволені з нового міністра поліції і жадають його усунення. Також і міністер прось ти Гашім має бути усунений. Всі ті достойники є зненавиджені не лиш у цивільних жителів але також і в кругах висших урядників. Усунено вже Секкі-башу зі stanowiska директора військової школи. Телеграми з Солуня і інших македонських міст доносять, що грецькі і болгарські ватаги заявили готовість піддати ся власти. Амнестовані політичні в'язні грецькі з Монастиру прибули до Солуня, де витано їх з ентузіазмом. Правдоподібно всі ватаги зложать в короткім часі оружжя.

До всіх корпусів армії розіслано іраде, після котрого всі офіцери, що не авансували від пяти літ, мають бути посунені до висшої ранги. Також скликане парламенту буде подане до відомости корпусів. Позаяк в будучині фінансова господарка буде підлягати контролі парламенту а крім того буде належати до него установлене цивільної л.сти султана, тому приказав султан завести як найбільші ощадности в видатках двора. Богато двірських урядників буде усунених а надто будуть обмежені і зменшені видатки на султанський гарем. Крім того казав султан здержати всі пенсії виплачувані шпігунам і політичним агентам заграничним. По причині тих нових розпоряджень султана стратить хліб около 4.300 людей, за то заощадить державний скарб 16 мільонів франків.

Анатоль Вахнянин.

Листи до Панталеймона Куліша

пис. в р. 1869.

Подав

Кирило Студинський.

XVIII^a)

Зі Львова 23. л. Мая 1869.

Високоповажний Добродію!

Білеть висланий Вамъ 15-го лат. Мая у Прагу wrazъ зъ исторією Піца під адресою: Hotel Engel. 19-го Мая вийшовъ другий листъ до Васъ.

На першому листу було прописане beschwert mit 240 fl.

Одвічу заразъ и вишлю усе. Оставляю Васъ здоровим.

Щиро прихильний

Наталь.

23/5.

Письмо съвяте и другий окремих листъ відобравъ.

XIX.

Зі Львова 27-го лат. Мая 1869.

Високоповажний Добродію!²)

Одержавъ я Ваші листи (два зъ 21. л. и два зъ 22. мая а віттакъ ще листочокъ безъ датуму) и одписую.

¹) Сей листъ въ оригіналі не нумерований.

²) На долі: Вп. Пант. Кулішу у Прагу чеську.

Упершь мушу те сказати що забувъ давніше, а то: що такъ 125 руб. якъ и сто руб. я одержавъ, та и по Вашому призволю оберну ихъ на Правду. Въ мене була думка така, що я сповістивъ Васъ, Добродію, объ сімъ ще у 16 тисту, а ту показало ся зъ моїхъ записокъ що я сповістивъ Васъ про облідацію (билетъ).

Зъ посилокъ Вашихъ літературнихъ я одержавъ „Письмо святе“ зъ Відня 10 Мая, Росправу »про викохування дітей“, початокъ историчного шкицу: »Русько-українські міщане и Петро Мигила«, а віттакъ: »Пісню зъ народніх устъ“.

Висилаю теперъ 5 прим. Йова, Псалтирь и Починокъ виславъ оноді.

Зъ листомъ до Dellamar-ого зроблю по Вашій волі — буде, сподійсь у 19-му числу. Багато теперъ матеріалівъ надходить зъ всіхъ сторін, та на лихо мусить дещо довго залягати про недостатокъ місця. Маю багато дечого переложеного и зъ літератури сербської, а звісно, що Сербамъ би треба показати діломъ, що ми ихъ утвори такъ само любимо якъ вони наші Вовчкові. До того Новаковичъ дуже до насъ прихильяеть ся и часомъ навіть и на добре наставить. Щира се душа. Барвінський що въ Бережанахъ добре изъ імъ знаеть ся, та переписуєть ся по дружньому.

Добре що не кажете платити за висилки Правди у Росію, а то насъ пребогато до сіхъ поръ стояло та и не знаємъ чи усе доходить якъ слідъ, бо неразъ злучало ся, що вертали намъ съ тамъ відти примірники Правди не знати навіть чи, зъ пропискою: nie wolno.

Вамъ Добродію не подобало ся, що я помістивъ у Правді „Сіамські близнюки та коника шахового“. Я знаю самъ, що симъ не поучять ся ніхто, але зробивъ я таке инотому, що оба сі писемця вийшли зъ львівської семінарії, та на захохоту пишучимъ треба їх було помістити. Наша публіка и така, що тішить ся, якъ себе побачить въ Правді, тому то и по заду треба часомъ дещо такє помістити.

Правда має 276, сталихъ предплатниківъ съ котрихъ одна частина заплатила дещо, друга, сподійсь заплатить. 23. примірниківъ висилаєть ся даромъ, не згадуючи примірники ті, що ними редакция наша зъ другими редакціями міняєть ся.

Щобъ вислати Правду Білозерскому Добродіви ждатимемъ на нагоду.

(Конецъ буде).

Просимо відновити передплату.

Новинки.

— **Календар.** В суботу: руско-кат.: Матрици; римо-кат.: Петра в Оковах. — В неділю: руско-кат.: † Ілві пророка; римо-кат.: Альфонса.

— **На почтових опоясках** винішного числа зазначено залягаючу передплату (в коровах) по день 14. н. ст. липня с. р., або день, по який сягає заплачена передплата. Просимо наших Вп. довжників, вирівнати залеглу передплату, бо инакше будемо приневолені замкнути їм дальшу висилку дневника. — *Адмінівтрація »Руслана«.*

— **3 півн. Америки.** В днях від 7. до 10. липня відбули ся в Філадельфії головні збори »Руского народного Союзу“. Перед зборами було в церкві торжественне богослуження, на яким Пресьв. єпископ Ортвинський виголосив патріотичну бесіду, котрою заповнили слухачів. Відтак розпочали ся збори. Предсідатель Р. Н. С. п. Кирчів заявив, що головний уряд Р. Н. Союзу іменував на своїм останнім засіданню Пресьв. єп. Ортвинського покровителем і першим почетним членом. Коли сю резолюцію піддав предсідатель під голосоване, всі делегати повстали зі своїх місць, сая за-

лунала неумовляючими оплесками, окликом „славно“ не було кінця. Коли так внесок іменуючий Владика почетним членом Р. Н. С. перейшов одногосно, попрошено его із канцелярії приходства св. Михайла і коли Владика появився на естраді, привитали его делегати, повстанем знова і грімкими оплесками. По відповідній промові вручив председатель п. К. Кирчів Преосв. Сотерови грамоту почетного члена, заявляючи при тім радість, що перший репрезентат рускої Церкви і народа в Америці стає покровителем і першим почетним членом Р. Н. С. та внїс Владиці моголїтствіє, яке відспївав „Боян“ на балкониї під управою п. А. Гели. — У відповідь забрав слово сам Архієрей і зворушений до глубини душі такою несподїванкою, дякував зборам за оказану ему честь, вказуючи на те, що се перша щаслива хвиля, яку переживає він в Америці; загалом бесїда его — як зазначає амер. „Свобода“ — була змісту патріотичного а говорив щиро і отверто, як свій між своїми, обїцюючи вкінці із своєї сторони моральне поперте Р. Н. Союзови, заявив Владика, що від тепер стає не тільки почетним его членом, але також членом дійсним. І залунав на гали народний гимн „Ще не вмерла Україна“ і Архієрей разом з делегатами удав ся на спільний обїд, що серед родинної атмосфери та живих розмов продовжав ся півтора години.

— **Нова гімназія в Жовкві.** До Жовкви наспїла вість, що цїсар розпорядком з дня 17. с. м. дозволив отворити там державну гімназію польську з початком нового шкільного року.

— **Труба воздушна з хмароломом** шалїла перед трома днями в Пістинї і околиці. Яку силу мала труба, можна з сего вносити, що нетїльки повалила многі будинки, поломала дерева по садах і по полях, але навіть двїсталиїтні дуби повикручувала і поперевертала горї корїнем. Шкоди є великі. Висоту їх покищо годї подати навіть в приближеню. Найстарші люди в тїй околиці не бачили ані чули від своїх дїдів про таку страшну катастрофу. До сих шкїд, які спричинила воздушна труба, долучити ще треба ті, що поробила повїнь в внаслідок хмаролома. Всї гірські потоки нагло зашумїли повенню та позаливали долини замулюючи там траву та сїно, незгромаджене внаслідок частих дощів. Вода позамулювала також збіжа на рілях або декуди таки з корїнем повиривала і забрала з собою. Чого вода не приспала намумом і рінию, то знищило на полях понад потоками дерево з лїсів камеральних і приватних. Вода візбрана урвала гать на ріцї Пістинці, котра служила до виловлювання дерева до тартаку парового. З магазину при сїм тартацї забрала відтак поверх півтора мїліона ковбків ялових та смерекових, призначених на тертиці. Дерево, несене з сего магазину, ушкодило низше уставлену гать до виловлювання опалового дерева, сплавленого до складу, який камера удержує в Пістинї. В сїм складї, вода наробила много шкоди. Дерево з обох магазинів зупинило ся у великій скїлькості під мостом на ріцї Пістинці, котрий відтак вода завалила, перериваючи комуїкацію на коломиїско-косівскїм гостинці. — Всї засїви понад ріками є зовсїм знищенї. Для всїх потерпївших від повени поміч є дуже потрібна. Для роздобутя єї потерпївшї звернули ся до своїх послів.

— **Повїнь Черемошу і Пруту** нанесла необчислими шкоди. Поки що не знати, кїлько людей згинуло, але під Чернівцями бачено плівучї трупи. Як доносять, повїнь устала і обї ріки повернули до звичайного(?) стану, хоч дощї в горах ще падають.

— **Зелїзнична катастрофа** лучила ся позавчера о 4. год. по полудни коло Муниви межі Ярославом а Радимном. Перебїг катастрофи був ось який: Перед 3-юю годиною виїхав з Радимна тягаровий поїзд в напрямї до Ярослава. В тім самїм часї їхав другий тягаровий поїзд з Ярослава в напрямї до Перемишля, а оба поїзди мали виминути ся на стації Мунива. Однак перед самою стацією машинїст другого поїзду не добачив знаку, що не вїльпо ему вїздити на стацію і на виминальниї

впав зі своїм поїздом в середні вози противного поїзду. В одну мить з возів обох поїздів утворила ся висока купа румовища. На прах розлетїло ся 12 возів. З людей є пятьох ранених; машинїст Максимович має здавлену грудну клїтку і рану на голові, кондуктори Франковский і Камїньскїй, будник Круль і якийсь жовїр, що дозоровував конї у возї, потерїли також рани. Один кїнь згинув на місци, а другого добито. Поторошенї вози були заладованї вуглем а один був з кїтлом кїпячки. Через катастрофу здержано на цїлу ніч всї поїзди по обох сторонах. На місце випадку прислано з Перемишля ратунковий поїзд і слїдчу комісію.

— **Повїнь в Тироли.** Вчера вечером над долиною ріки Іну шалїла страшна буря зі зливою і градом. В одну мить заграли всї гірскї потоки і поточили розбурханї хвилї до ріки Іну. Підчас повени в одній лише околицї Цїллерталь згинуло підчас повени 16 осіб. Град був такїй густий, що кїлька годїв потїм застелював ще землю грубою верствою. Шкоди нанесенї повенню і градом мають виносити кїлька мїліонів корон.

— **Головний директор почт.** Grazer Tagblatt подав текст цїсарского розпорядженя, що означує докладно компетенцію головного директора почт. На основї тої постанови міністер торговлї має на будуче уладжувати почтовотелеграфїчні справи за посередництвом головної дирекції, а не як досї самостїйно дорогою президиальної канцелярії. Іменоване урядників почти і телеграфів до VIII ранга полишено головному директорови. Як доносять з Відня, нїмецькі посла постановили домагати ся як найкоршого введеня згаданого розпорядженя в жїтє як в інтересї почтового персоналу так в інтересї нїмецької національної справи.

— **Регуляція Бистриці.** Над солотвинською і надвїрянською Бистрицею була минулого тижня комісія, зложена з урядників міністерияльних, намїсництва і краєвого видїлу. Комісія, котрій товаришили також урядники із станиславської управи регуляції Бистриці, вайшла стан і поступ робїт зовсїм вдоволяючими.

— **Вїдношенє ваги тїла** людини нормально розвиненої до ваги спожитих справ в однім роцї є, після дослїдів наукових, менше бїльше таке як 1—4. Коли примїром хто важить 75 клгр., то в однім роцї спожїє рїзних страв около 300 клгр, вчисляючи в се і вагу пливїв як: води, пива і ин. Се правило не вїдносить ся однак до ненаситних пажерливцїв і пїяницїв.

— **Турецка цензура.** В Царгородї крім часописий турецких виходили ще дневники вірменскї, францускї, англїйскї, сербскї, грецкї і нїмецькї. Всї они на основї дотеперїшних цензурних постанов: 1) мусїли вїстки про султанське здоровлє і торговельнї і промисловї справи Туреччини оголошувати на начальнїм місци; 2) не смїли оголошувати жадного фейлетону, якого би міністер просьвіти не сцензурував як морального; 3) не могли оголошувати лїтературних або научних фейлетонів, яких продовженє мало би появляти ся в слїдуючїм числї; 4) уникати в статях точок або пустих місць, щоби не заставляти нїкого до думаня; 5) не подавати нїяких вїстий про замахї або инїшї вчїнки, що компромїтують достойників. Не вїльно було також турецкїй прасї підїммати ся приватної оборони, подавати зміст яких небудь петицій до султана, наводити історичнї назви державних провінцій, головнож назву „Вірменїя“, а вкінці уживати слів: свобода, рівнїсть, тиранїя, правда народа, динамо, динаміт, конституція, революція, наслїдник престолоа, бомба, посол і т. д. Часописи були вкінці обовязанї під загрозою вїдобраня концесїї промовчувати вськї заграничнї демонстрації і замахї, бо се грозило захитанем лїояльности підданих султана.

— **Вїнчаня.** Вїнчанє п. Омеляна Марчака, укїнч. богослова, з п-юю Мілею Онїшкевичівною відбуде ся в Хишевичах (почта Рудки) дня 4. серпня с. р. — Вїнчанє п. Евгєна Адрияновича а п-юю Евгєнією Марією Добрянською відбуде ся дня 4. серпня в Ясени-

ці сїльній. — Вїнчанє п. Бронислава Гробельского, укїнч. богослова, з п-юю Евгєнією Растваецкою відбуде ся дня 9. серпня в Лїщавї гор. (поч. Бірча).

Оповїстки.

— **Репертуар лївського руского театру в Косовї.** (Саля „Сокола“).

В суботу дня 1. серпня „Барон циганів“, оперета в 3 дїях А. Стравса.

В недїлю дня 2. серпня „Маруся Богуславка“, образ з давних часів зі спївами і танцями в 5 дїях М. Старицкого.

Вї второк дня 4. серпня „Галька“, опера в 4 дїях С. Монюшка.

В четвер дня 6. серпня „Запорожець за Дунаєм“ народна оперета в 3 дїях Артемовского. Закїнчать: „Вечерницї“ твір музичний в 1 дїї Нїщїньского.

Бїлети продає „Народна Торговля“, а від 6. години в день вистави каса театру. Початок точно о год. 7. вечером (сер.-евр. час).

— **Зї Станиславова.** Загальнї збори членів Тов-а св. Ап. Петра епархїї станиславської за р. 1908 відбудуть ся вї второк дня 8. вересня с. р. о год. 10. рано, а в случаю недостаточного комплєту о год. 11. рано того дня в будинку семїнарїї духовної в Станиславовї. О год. 8. рано того дня відправить ся в катедральній церкві спївана служба Божа на интенцію живих членів, а рївночасно також читана служба Божа з парастасом за померших членів Товариства. Програма заг. зборів є отся. 1) Отворенє зборів председателем і вїбір президїї та 2 секретарїв на час зборів. 2) Відчит; 3) Звіт секретаря видїлу. 4) Звіт касовий і роздїл чистого доходу з р. 1907. в квотї 9552 К 22 с. на фонд корїнний і запомоги. 5) Звіт комітету надзираючого і внесенє що до удїлення абсолюторїї уступаючому видїловї. 6) Дискусія і рїшенє до всїх тих звітів і внесеня. 7) Вїбір на оден рік председателя, 8 видїлових і 4 заступників видїлу, як також комітету надзираючого на три роки. 8) Внесеня членів. 9) Замкненє зборів.

— **Іменованя в судївництвї.** Цїсар іменував радника кр. суду в Коломиї, д-ра Віктора Маньковского, президентом окружного суду в Сяноцї; радниками висшого кр. суду у Львовї іменував: прокуратора в VI рангї Ів. Кїлїяна в Станиславовї, радн. кр. суду маючого титул і характер радн. висшого кр. суду д-ра Ераста Мандичевского в Чернівцях, радн. кр. суду Дїонїзїя Гайдера і Альоїзїя Добжаньского в Самборї, Аполїнарїя Ебенберга в Станиславовї, Фердинанда Зєгадловича у Львовї, Лукїяна Кмицикевича і Кароля Кореца в Перемишля; радниками висшого краєвого суду в судах I. інстанції іменованї радники суду кр.: Франц Коман в Станиславовї, Лев Максимович в Стрию, А. Писковуб в Станиславовї; віцепрезидентами судів I. інстанції іменованї радник кр. суду у Львовї маючий титул і характер радника висшого суду краєв. Тадей Малина для Львова і судовї радники: Андрїй Льорко в Самборї для Тернополя, Модест Каратницкий в Коломиї для Самбора і Іван Ждзарский у Львовї для Золочева.

— **Влїси до Висшого Музичного Інститута тов-а ім. Миколи Лисенка** (Львів, Народний Дїм II пов.) будуть відбудувати ся в днях 30. і 31. серпня, 1. і 2. вересня. Наука розпочинає ся з 3. вересня. В Інститутї мож побирати науку гри на фортепїанї, на скрипцї і спїву, а попри те науку теорїї, гармонїї і історїї музики. Близших інформаций подасть „шкільний регулямін Інститута“ а вишле его на жаданє голова тов-а проф. Вол. Шухевич у Львовї, ул. Собїщини ч. 7, до котрого в усїх справах Інститута належить звертати ся.

— **3 ц. к. краєвої Дирекції скарбу.** Подає ся сим до загальної відомости, що по мысли артикулів VI. до XI. закона з дня 25. жовтня 1896 ч. 220 в. з. д. і розпорядженя ц. к. міністерства скарбу з дня 12. червня 1908 ч. 42.104, належать ся в роцї 1908. отсї опустити в безпосередних податках: а) в податку ґрунтовім опуст 15 проц., б) в податках домових з вївїмком податку 5-процентового від доходу з будинків увільнених часово від податку домового — опуст 12.5 проц. Головну суму за-

гального податку заробкового знижено на рік 1908 подібно як в році попереднім о 25 проц. і ова вносить 26,632.889 К 26 с. Податок заробковий від підприємств обов'язаних до публичного складання рахунків вичислених в §. 100. уступ 1. і 5. покликано висше закона буде на рік 1908. приписувати ся і побирати ся як в році попереднім в висоті 10 проц. Опустити під а) і б) будуть обчислені лише від державної належитости податкової з виключенням додатків автономічних і зістануть в ц. к. урядах податкових записані в книжочки податкові зглядно в накази заплати на сі податки. Коли записане се буде могло наступити, подасть кожний ц. к. уряд податковий в своїм часі окремими оповіщеннями до загальної відомости.

— **Конкурс.** Виділ Тов-а св. Ап. Павла у Львові розписує конкурс на написане популярних книжочок для народу. Яко нагороду за труд рішив дати 24 К за оден аркуш друку малої вісімки оригінальної праці, а 16 К за такий же аркуш друку, если праця буде перерібною або перекладом з чужої мови. До автора ставляе Виділ отей вимоги: 1) Праця мусить обіймати найбільше оден аркуш друку. 2) Мусить порушувати тему релігійного змісту. 3) Мусить углядити в першій мірі ті правди св. віри, які в нашій народі є найбільше заатаковані ворогами Церкви.

Телеграми

в дня 31. липця.

Магдебург. Magd. Ztg. доносить, що іспанська пара королівська приїде в половині серпня с. р. до Відня відвідати нашого монарха і зложити ему желаня з нагоди ювілею.

Петербург. Кружляє ту чутка, ще норвезький король Гакон приїде з кінцем серпня до Ревлю, де стрітять ся з царською родиною.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

„Красная рубаха“ і „руссіє“ у Львові.
(Історично-критичні замітки й ревелляції).

Входжу відразу in medias res, бо аж рука мене свербить, так хочу поділитися з „любезними“ читачами „Калічаніна“ відомостями, які кат знає з якої причини не ввійшли на стовпці вельми почитного, — очевидно за кордоном, не в „подаремной Русі“, — органу галицьких чорносотенців. Маю очевидно на думці відомости, які дійшли до нашого відома про веселі і невеселі пригоди любезних гостей з Рассей, гр. Бобрінскаво et C-o у Львові.

Отже мушу в імя історичної правди зазначити на самім вступі, що усі ті відомости недокладні. З „політичних“ (sic!) іменно мотивів багато преінтересних моментів із тої ніколи незабутньої в історії гнилого Западу і „свіжого Вастока“ епопеї, якою став побут і гостина „руссіє“ у Львові, багато — як кажу — моментів й величких епізодів Затуповано, прибито кілком (як то кажуть галицькі хахли) — на превеликий жаль і втрату гадних сенсаційних вісток читачів любезного „Калічаніна“ (в роді прим. „Пасобія ідут“, або: „в Бродях зявіліс казаки!“ і т. п.), но і на великий жаль Мама-історії, яка всякі важні події в історії людства вважає своїм святым обов'язком вписати в т. зв. книгу історії, що, як звісно, друкує ся не в Росії, в форматі більшим від формату „Калічаніна“.

Вістки, які зараз подамо, коштували нас „немножко“ та ми не жаліємо нічого. Та чогож то чоловік не зробив би для „ідей“... ну і для заспокоєня цікавості читачів усіх львівських і позальвівських, європейських і позаєвропейських часописів, які — як се ми на вступі зазначили — подали зовсім недокладні вісти про побут голосних і славних (покищо) в Рассей

дійців в роді гр. Бобрінскаво et C-o, що — річ зовсім зрозуміла — стануть віднині славними в цілій Європі... як раз завдяки сим ревелляціям..

Ну отже, зачнім же раз in medias res!

Во время оно... та ні! — зачнім інакше. — Отже саме тоді, коли знамениті гості із „державної“ Русі їхали настоящим Express-Zugом із Праги до Львова їхав і я з ними зовсім випадково тим самим потягом з Кракова. Очевидна річ, вже в Кракові діяли ся на двірці річи, яких піддавельський город не видів ще від часів круля Крака. Цілий перон був забитий битком польськими патріотами в контушах, а малі андруси в числі 1.000 продавали часописи з вайдокладнішими депешами про знаменитих гостей, викрикуючи весело: „car moskiewski w Krakowi za dwa powi!“ і т. п.

На Вавели гримнули 25 разів з історичних гармат, здобутих Собескам під Віднем, гостям подали хліб і сіл з Велички, презес польського кола, знаменитий Імсі Р. Гломбінський виголосив знамениту бесіду, гр. Бобрінський відповів з вікна вагону, вручив на пам'ятку айбраним контушовцям на руки п. Гломбінського портрет бл. п. Муравева-вешалеля — і поїзд рушив.

Очевидна річ — я зараз скористав з нагоди і удав ся до салюнки гр. Бобрінського, аби інтервювати его в важних справах політичних, що дотичать будуччини не лише одної Славянщини, але й усьої Європи з її додатками: Америкою, Азією, Африкою, Австралією і підбігуючими краями. Переходжу я вагон за вагоном, аж приходжу до салюнки „маститих“ гостей. Та тут стрінула мене немила несподіванка: На платформі салюнки стояло двоє російських жандармів з набитими карабінами в позиції „fertig“, а за ними десятьох настоящих казаків з шашками в руках і кінджалами в зубах (як се бачимо на образах Коссака). — Далше завтра.

Найкрасша садовина.

5-кілограмовий кошик морель (апрікусу) за 4-25 К, сливко-ренгльот за 5 К, грушок за 5 К, яблук за 4 К щоденно свіжо зриваних висилає franco за післяплатою

Бензіон Венкерт, висилка овочів в Заліщинах.

Морелі (апрікози) найкрасшої якості, столової, щоденно свіжо зривані 5 клгр. franco 3 К 50 с, яблук, грушки і сливки franco 3 К 70 с.

Л. Альтнай (L. Altneu), Заліщики 4.

(9—15)

Оголошене для Хліборобів!

Довідуємо ся на жаль, що несовісні гандлярі штучними навозами в сей спосіб ошукують рільників, що накидують ему який небудь навіз, а розумієсь, лихий, без взгляду на се, чи він відповідний на рілю чи ні. Щоби охоронити нашого рільника від такого визиску, оголошуємо, що Спілка для господарства і торгівлі в Перемишлі зовсім дармо порадить кождому, який потрібний є навіз на его рілю, належить тільки подати в приближеню прікмети рілі, а іменно, чи она легка чи тяжка, чи перемакальна чи ні, чи середно лиха чи зовсім лиха. Хто не хоче дати ся визискати, най користає з готовости поради нашого одинокого в тім роді Спілки для господарства і торгівлі в Перемишлі.

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицько-руської фабрики Евгена Білінського в Збараж.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на свроти і вдови по священниках.

Держім ся покликку:

Свій до свого!

Печатки металеві і навчукові

для урядів парохіальних, громадських, читалень, „Соколів“, „Січей“, зарядів шкіл ітд.

виконує як найліпше, чого доказом численні признаня

Д. Вайс

артистична робітня ритівнича у Львові, ул. Кароля Людвика ч. 29. (Пасаж Оранжа).

(14—?)

В книгарні Тов. ім. Шевченка можна купити:

- 1) Розважання про терпіня І. Хр. — Ул. о. Е. Гузар. — Ціна 1 К без п. пер.
- 2) Розважання про терпіня І. Хр. для шкільних дітей. Ул. о. Ев. Гузар. Ціна 50 с. без п. почт.
- 3) Боротьба Дрепера з вірою. Я. Л. — Ціна 40 сот. без п. почт.

Працюйте і шаліть!

Товариство взаємного кредиту

„Джістер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові.

приймає вкладки на книжочки щадничі на 4%, уділяє позички на скрипти за інтабуляцією на 6 проц.; і сплату розкладає на 10 до 15 літ (при 30 ратах піврічних вносить рата амортизаційна на капітал і відсотки 5 К 8 сот. від кождих 100 К позички.

Векслі приймають ся тільки 3 місячні, з 3 підписами, на 6 проц. до 7 проц.

Членами можуть бути позичку і дістати тільки члені обезпечені в „Джістрі“.

З зисків уділив „Джістер“ на публичні добродійні цілі квоту 45.835 корон.

Вкладки 2,795.183 К.
Позички уділені 3,410.684 К.
Удліл членські 234.398 К.
Цінні папери 130.452 К.
Фонд резервовий і лиші 45.842 К.
Льокації 182.206 К.

Канцелярії Товариства при ул. Рускій ч. 20 отворені перед полуднем від 8—2 год.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	вночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:07	—	2:05	5:57	9:30
Черновець	—	—	—	—	12:20
Станіславова	5:40	—	—	—	—
Коломні	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Пустомит	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:00	—	9:10
Любіня	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Рава рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:26	1:15	5:00	9:25	10:10
Брухович	7:10	—	12:40	4:50	8:20
Брухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	вночі
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Черновець	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Черновець	—	—	—	—	2:50
Станіславова	—	—	—	2:40	—
Коломні	—	—	—	6:03	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Пустомит	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	6:00	9:05	4:00	—	10:45
Любіня	6:00	9:05	—	4:00	10:45
Рава рускої	6:14	11:05	—	7:10	11:35
Янова	6:58	9:15	1:35	3:35	6:30
Брухович	7:21	11:05	—	—	—
Брухович	6:14	—	3:35	7:10	11:35
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди ідучі лише в неділі означені †.

З друкарні В. А. Шийківського.

